

INFORMATIONSTEKNIK HÖJER VÅRDKVALITETEN

– Kvalitet! Verksamheten har vunnit kvalitet på många olika sätt!
Så sammanfattar Leif Gustafsson, verksamhetsutvecklare vid Katastrofmedicinskt Centrum i Linköping, vinsterna med det avancerade it-stöd som den prehospitala sjukvården i Östergötland använt sedan fyra år tillbaka.

Ambulanssjukvården i Östergötland är ledande i Sverige när det gäller att utnyttja informationsteknikens möjligheter att skapa överblick, kontroll och att ge personalen interaktivt beslutsstöd i den prehospitala akutsjukvården.

– **Allt började för** 4-5 år sedan då vi bestämde oss för att satsa på ett it-stöd för ambulanssjukvården, berättar Leif Gustafsson.

Beslutet togs med ett antal grundläggande krav.

- Ett är att it-stödet skulle bygga på vedertagna principer för sjukvårdsledning (PS®, Prehospital Sjukvårdsledning) och patientomhändertagande (PHTLS® Prehospital Trauma Life Support).

- Ett annat att it-stödet ska vara webbaserat.

Sedan dess har ett aktivt samarbete

ägt rum mellan Saab Performit och Katastrofmedicinskt Centrum. Informationssystemet har successivt byggts ut och förfinats till ett verktyg vars funktioner spänner över hela den prehospitala vårdprocessen.

Så här fungerar det, grovt beskrivet:

I varje ambulans finns fordonsdator och bärbar handdator. När larmet kommer kvitteras det på pekskärmen i ambulansen och kommer upp i klartext. Datorn sköter navigeringen via det digitala kartstödet. När ambulansen är framme sker statusrapportering till larmcentralen. Det innebär bland annat att GPS-koordinaterna uppdateras och justeras för eventuellt ytterligare uttryckande fordon som är på väg.

På en skadeplats görs skadeplatsinventeringen med stöd av datorn, antingen via pekskärmen i fordonet, eller

Thomas Larsson och Niklas Jonasson visar systemets handdator.

med handdator. Vid händelser där prehospital sjukvårdsledning upprättas sker rapporteringen efter PS-konceptet med "Genom Vindruterapport" och "Verifieringsrapport".

Om larmet gäller sjukdomsfall följer handdatorn med och används vid primärundersökningen.

När patientens tillstånd klassificeras vid sekundärundersökning gör det hierarkiska gränssnittet att bara relevanta val kommer upp på skärmen.

Ambulanssjuksköterskan Jonny Nötklev berättar att enkelheten i gränssnittet varit ett viktigt krav.

– Datorn ska fungera som ett stöd för beslut. Fritextfält har undvikits, men de finns om personalen vill komplettera informationen, berättar han.

Den pekskärm-baserade journalföringen går snabbt och enkelt. Vinsten är >>>

Ambulanssjukvårdaren Thomas Larsson och ambulanssjuksköterskan Niklas Jonasson visar hur it-stödet kan användas både i och utanför ambulansen.

I ambulansen har fordonsdatorn pekskärm både vid förarplatsen och framför vårdarstolen.

Sedan ambulansjournalerna började föras digitalt, har de också efterfrågats mer i det fortsatta vårdarbetet, berättar Jonny Notklev (överst). Förbättrad kvalitet i många avseenden har blivit resultatet av Östergötlands satsning på informationsteknik i ambulanssjukvården, säger verksamhetsutvecklare Leif Gustafsson.

>>> att den blir exakt och att den är klar i samma stund man kommer in till akutmottagningen. Då återstår bara att kontrollera att allt blivit korrekt och sedan signera uppgifterna.

– Att ambulansjournalerna vunnit i kvalitet märker vi på att de numera efterfrågas av de vårdande läkarna i mycket större utsträckning än tidigare då de skrevs för hand, säger han.

Ännu en fördel med systemet är att det är uppkopplat mot befolkningsregistret. Identifieringen av patienterna blir alltså enklare och lite längre fram skall även information från patientens digitala journal kunna hämtas till systemet.

Även ökad trygghet i arbetet är en effekt. Allt från navigeringen till beslutsstödet under omvårdnadsarbetet innebär att personalen känner sig säkrare när de befinner sig mitt i all den stress som prehospitalt arbete kan innebära.

Och för att återvända till Leif Gustafssons slutsatser om den ökade kvaliteten, så pekar han på hur systemet knutit samman verksamheten i ambulanserna med akutmottagningarna.

Akutmottagningarna har tillgång till informationen i realtid. Personalen kan följa klassificeringen av patientens tillstånd, vilken medicinering som ges och

även se exakt var ambulanserna befinner sig.

På köpet får ambulans- och akutsjukvården även en mycket exakt omvårdnadshistorik som lagras och som kan användas för analyser, utvärderingar och som beslutsunderlag för hur verksamheten organiseras.

Analysverktygen finns i databasen som byggts upp sedan starten och innebär en stor potential för både ambulans-

sjukvården och för samhället i övrigt.

– Vi kan grunda beslut gällande bemanning och beredskapsnivåer med stöd av materialet, lika väl som vi kan redovisa statistik som kan användas av politiker och samhällsplanerare i skadeförebyggande arbete.

– Den prehospitala vården och akutsjukvården har vunnit ökad kvalitet inom många olika områden tack vare Paratussystemet, sammanfattar han.

FAKTA:

Ambulanssjukvården i Östergötland använder Paratus från Saab Performit AB. Systemet är uppbyggt evidensbaserat "enligt vetenskap och beprövad erfarenhet", enligt de krav som ställts, varvid bland annat följande funktioner integrerats i systemet:

- Larm med ärendetext och larmkivering.
- GPS-navigering kompletterad med GIS-information på stadsdelsnivå och i terräng.
- Interaktivt stöd för skadeplatsinventering.
- Interaktivt stöd för primär- och sekundärundersökningar och läkemedel.
- Ambulansjournal.
- Behandlingsanvisningar.
- Patientinformation, via koppling till befolkningsregistret.
- Automatisk överföring av all information till akutmottagningar och andra nyckelfunktioner.
- Lagring av tidsinformation, kvitteringar och signeringar.
- Rapport- och analysverktyg.

Systemet är knutet till respektive användare, som efter inloggning har tillgång till de funktioner och den information den individuella användaren behöver/har rätt till.

Katastrofmedicinskt Centrum är ett nationellt och internationellt erkänt centrum för forskning/utveckling och utbildning inom ämnesområdena katastrofmedicin, traumatologi och akutsjukvård.